

2022-08-23

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
Fi.sba.bb@regeringskansliet.se

Trä- och Möbelföretagens remissvar avseende betänkandet Startlån till förstagångsköpare av bostad (SOU 2022:12), dnr Fi2022/01201

Trä- och Möbelföretagen (TMF) är bransch- och arbetsgivarorganisationen för hela den träförädlade industrin och möbelindustrin i Sverige. Vi bygger och inreder Sverige. Du möter våra produkter dagligen – från småhus och trappor till designmöbler och badrum. TMF företräder cirka 650 medlemsföretag som sammanlagt sysselsätter cirka 30 000 anställda.

TMF har tagit del av rubricerad remiss och framför följande synpunkter. Yttrandet begränsar sig till det förslag om startlån som finns i betänkandet och beaktar inte de övriga överväganden som utredaren har gjort.

TMF **tillstyrker** förslaget om ett startlån för förstagångsköpare av bostad.

Generella synpunkter

Sverige står inför stora bostadspolitiska utmaningar. Sveriges anmärkningsvärt låga småhusbyggande är ett av problemen. Småhusens andel av den totala nyproduktionen är markant lägre än i jämförbara länder. Samtidigt är antalet som byggts det senaste decenniet det lägsta på 100 år. Detta är egendomligt framför allt eftersom Sverige är ett av de länder i Västeuropa som har mest tillgång på mark per invånare och att befolkningen i stort sett har fördubblats på 100 år.

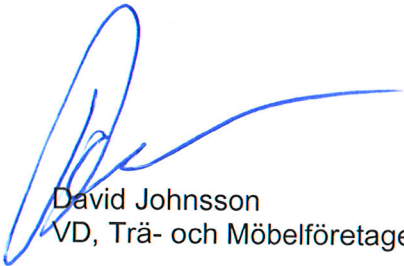
Trä- och Möbelföretagen stödjer utredarens ambition att tillgängliggöra bostadsmarknaden så att fler hushåll kan äga sin bostad. Bostadsmarknadens nuvarande funktionssätt försvårar för många hushåll att efterfråga en bostad som motsvarar såväl preferenser som betalningsförmåga. Möjligheterna att äga sin bostad har märkbart försämrats av de utökade kreditregleringar som införts i olika omgångar sedan 2010. I samband med införandet av kreditrestriktioner har andelen unga bolånetagare minskat kraftigt. Som följd har unga, ibland med betydande stöd från sina föräldrar, tvingats till ett aggressivt sparande för att ha råd att flytta hemifrån. TMF ställer sig frågande till huruvida en förstagångsköpare kvalificerar sig för ett startlån om den tidigare har fått hjälp till bostad av föräldrar som medlåntagare i ett upplägg där barnet äger en mindre symbolisk andel i bostaden och är folkbokförd i den i syfte att bostaden inte ska räknas som en andrahandsupplåtelse. Det finns en risk att potentiella förstagångsköpare med ett reellt behov faller mellan stolarna på grund av denna teknikalitet.

Utredaren beskriver mycket förtjänstfullt de hinder som förstagångsköpare möter innan de kan ta sig in på den ägda bostadsmarknaden (avsnitt 4), nämligen kravet på kontantinsats motsvarande 15 procent av bostadens marknadsvärde samt bolåneaktörernas kreditprövning för bolån (framför allt amorteringskravet och kvar-att-leva-på-kalkylen). TMF beklagar att utredningens direktiv inte tillät ett ifrågasättande av de regleringar som bolånetak och amorteringskrav innebär, eftersom bolånetaket framför allt missgynnar det egna ägandet och därmed köp av egna hem/småhus.

TMF förordar ett höjt bolånetak för alla låntagare före ett startlån riktat till specifika grupper där hushåll bör provas utifrån sina ekonomiska förutsättningar och rimlig belåningsgrad. På så sätt minskar såväl administrativa kostnader som den gränsdragningsproblematik som förslaget innebär. I frånvaron av nödvändiga bostadspolitiska strukturreformer som ger människor större frihet att äga sin bostad konstaterar TMF att det presenterade förslaget till startlån har potential att bidra till att sänka trösklarna för den tilltänkta målgruppen.

Frågor med anledning av detta remissvar kan ställas till Simon Imner, näringspolitisk expert, simon.imner@tmf.se eller 0724 54 69 66 samt Gustaf Edgren, bostadspolitisk expert, gustaf.edgren@tmf.se eller 0708 19 67 12.

TRÄ- OCH MÖBELFÖRETAGEN

David Johnsson
VD, Trä- och Möbelföretagen